

Borba protiv korupcije biće efikasnija ako jedna institucija bude zadužena za istrage koruptivnih slučajeva nego ako na tome rade različite institucije. Uslov za uspeh je i zakon koji korupciju tretira kao ozbiljno krivično delo.

TAMARA SPAIĆ

Bertrand de Spevil i Mik Sajmons, svetski poznati eksperti po uspešnosti u borbi protiv korupcije, ovako za "Blic" objašnjavaju deo modela koji je razvijen i primenjen u Hongkongu i Novom Južnom Velsu u Australiji. Eksperti čiji su model usvojile mnoge države u svetu i koji je uvršten u Konvenciju UN o borbi protiv korupcije ovih dana u Srbiji pokušavaju da prenesu svoje iskustvo. Zahvaljujući USAID svoje znanje će preneti i vlastima i ljudima iz Agencije za borbu protiv korupcije.

- Važno je da sada imate Vladu koja kaže da želi da reši taj problem - kaže u ekskluzivnom razgovoru za "Blic" De Spevil, bivši direktor Nezavisne komisije za borbu protiv korupcije Hongkonga.

Model koji je razvijen u Hongkongu, a kasnije ponovljen i u Australiji, u osnovi je primenljiv u svakoj zemlji. Veoma je jednostavan i sastoji se od

Mik Sajmons i Bertrand de Spevil

Foto: D. Goll

tri ključne stvari: nacionalne strategije za borbu protiv korupcije, koju treba dosledno primeniti na sve segmente društva; sistema prevencije i obrazovanja i

od podrške javnosti, u čemu važnu ulogu igraju snažni i nezavisni mediji.

- Važna je primena zakona u kome se davanje i primanje mita tretiraju kao

ozbiljan zločin. Prevencija podrazumeva da se pregleda kompletan sistem i svi podsistemi koji postoje u organizaciji života jednog društva, bilo da se tiču upravljanja velikim javnim preduzećima, upisa dece u škole ili nabavke lekova za bolnice. Moraju se metodično pregledati jer oni pružaju mogućnost za korupciju. Važno je i da svi razumeju da je potrebna promena ponašanja u društvu. Svi ovi elementi su podjednako važni i moraju biti primenjeni koordinirano, a kada se uspešno i istovremeno primene, imaćete uspešnu borbu protiv korupcije - poručuje Bertrand de Spevil.

De Spevil ističe da se pozitivni efekti primene anti-koruptivnog modela osete odmah, ali da je potrebno da prođe 20 godina da bi se promenile stvari u glavama ljudi, što je najteže.

- Svaki put kad je neki državni službenik u poziciji da vam omogući neku korist u smislu da vam izda vozačku dozvolu ili da sa vama potpiše neki ugovor, nalazi se pred vratima koja potencijalno vode u korupciju. Da bi se razvio model prevencije, potrebno je pregledati sva takva vrata i razmotriti šta se može uraditi da bi se smanjila korupcija. Smanjivanje potencijalne korupcije radi se upravo kroz model prevencije - objašnjava Mik Sajmons, koji je bio izvršni direktor Nezavisne komisije za borbu protiv korupcije Novog Južnog Velsa. ▀

OD MITA DO ČASNOG POZIVA

- Kada sam 1972. godine bio u Hongkongu, jedan poznanik Kinez mi je ponudio da se priključim policiji jer ću svakog dana dobijati mito od 500 hongkonških dolara. Danas je zanimanje policajca postalo časno zanimanje - kaže Mik Sajmons.